

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: ~R~ó.

Cím: *Utcanevek.*

Forrás: *Magyar Hírlap.*

Bp.

(Hely)

1916. VIII. 15.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

425.092.1

Hely

Idő

"1916"

Személy

Utcanevek.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

A Magyar Hírlap egyik legutóbbi számában megjelent budapesti levél arról panaszkodik, hogy az I. kerületben a Birsalmáról neveztek el egy utcát, holott sok közelebb elhunyt közeleti nagyságról még nem neveztek el sem utcát, sem teret, sem hidat. A levélíró panaszáának volna jogosultsága, de csak akkor, ha normális időköt élnénk. De most, amikor majdnem egész Európával háborút viselünk, higgye meg a tisztelt levélíró ur, kisebb gondunk is nagyobb annál. Engem, aki különben szintén minden nagy név megörökítését kívánom, most például az a kérdés érdekel, hogy ki lesz az az okos ember, aki a küzdő nemzetek békéjét fogja megteremteni. Izgat továbbá az a kérdés, vajjon a „Deutschland“ buvárhajó sértetlenül tér vissza amerikai utjáról. Érdekel még sok más aktuális és nagyfontosságú kérdés, többek közt fogásban levő honfitársaink sorsa, továbbá a közéletmezés nehéz problémája: lesz-e lisztünk, zsirunk, tejünk. De, bocsásson meg, az, hogy a kis Syábhégy szélén a Birsalma vagy a Kakukfü után neveztek el egy utcát, legkevésbé, vagy mondjuk egyáltalán nem érdekel.

Nem tudnék fölháborodni ezen utca elnevezésén még akkor sem, ha a béke angyala örködne hazánk fölött. Még Salamon Ferenc,

Rómer Flória, Rupp Jakab vagy Schmall Alajos sem tudtak volna ezen az elnevezésen fölháborodni, pedig ők az utcaelnevezések és Budapest helyrajzi történetének egész irodalmát irták össze. Nemrég olvastam egy érdekes munkát Budapest utcáinak és tereinek régi elnevezéséről. Az értékes adatgyűjtemény az utcák elnevezését négy korszakra osztja. Az első korszak a török uralom idejére esik, a negyedik korszak Buda és Pest egyesítésétől a mostani időkig terjed. Az első korszakból különösen Buda utcáinak és tereinek nevei maradtak fenn. A régebbi korszakban nevet adott az utcának egy templom, iskola, fürdő, pósta, egy ház falába illesztett vallásos jellegű kép, város, község vagy folyó, melynek irányába az utca haladt, kávéosok, kormárosok, vendéglősök és üzlettulajdonosok névtáblái, de még tekintélyes és ösmert háztulajdonosok után is elkeresztelték az utcákat. A mai Nádor-utcát például *Vér-utca*-nak neveztek, Buda visszahódításánál elkövetett iszonyu vérontásra való emlékeztetésül. Nézzük csak a többi utcaneveket és ezekből láthatjuk, hogy a Birsalmán nem lehet megütközni. A mai Fortuna-utcát *Rongy-utca*-nak, a Vitéz-utcát *Sár-utca*-nak, a Jégvenem-utóat *Lóösvénynek*, a Flébánia-utóat *Zsidó-utca*-nak neveztek el, mert ott egy kilkeresztelkedett zsidónak háza volt. A mai Horvát-utca *Truckhenegasse* (Száráz) utca volt. A pesti oldalon is furcsa nevekkel találko-

zunk. A Szemdy-utóat valamikor *Steiner és Deák* utcának neveztek. Képzeld csak el, hogy például a Hold-utóat *Wertheimer és Frakl*-utóának keresztelték el. Volt aztán egy *Térj meg-utca* a Terézvárosban, *Venyige-utca* a Józsefvárosban, továbbá *Szamóca-utca*. A Belvárosban *Bika*, *Alma* és *Mészárszék-utca*-k. A mai Árpád-utca valamikor *Hurós mádar-utca*, a *Sas-utca* *Háromfeketelő-utca*, a *Nádor-utca* *Tigris-utca*, a *Széchenyi-utca* *Véréb-utca*, a *Dobány-utca* *Fűzfa-utca*, a *Röckk Szilárd-utca* *Bodza-utca*, a *Józsefkörút* *Baromros-utca*, a *Kinizsi-utca* *Tehén-utca*, a *Révay-utca* *Retek-utca* és a *Marcibányitér Tetvesrét* volt.

Ha tehát valamikor, nem is olyan régen, a tehénnek, szemétnak, reteknek és a tetűnek volt utóaja, ne sajnáljuk azt ma a Birsalmától.

R—ó.